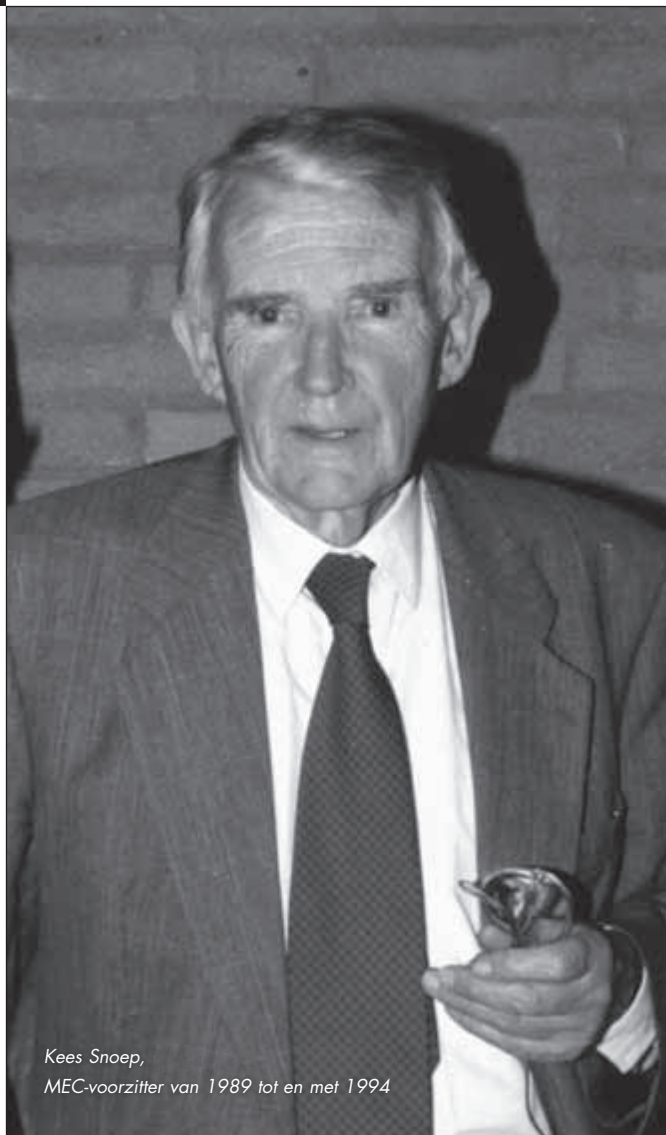

NIEUWSBRIEF

*Kees Snoep,
MEC-voorzitter van 1989 tot en met 1994*

nummer 78

december 2011

Geopend:
dinsdag tot en met
vrijdag en de
eerste zaterdag
van de maand van
12.00-16.00 uur

MAX EUWE CENTRUM

Max Euweplein 30A · 1017 MB Amsterdam
020-625 7017 euwemec@xs4all.nl www.maxeuwe.nl
Postbus 11513 · 1001 GM Amsterdam

E. Smaling, voorzitter
C. Visser, vice-voorzitter
H. van Hengel, secretaris
A. Riemens, penningmeester
J. van den Berg, algemeen lid
D. Brouwer, algemeen lid
M. Stam, algemeen lid
G. Valk, algemeen lid

Algemeen adviseur: H. Ree
Adviseur topschaak: J. Timman
Adviseur public relations: H. Böhm
Adviseur wetenschap: H. van den Herik

Bibliothecaris: E. Straat
Conservator: L. Zevedei
Donateuradministrateur: R. Nep
Eindredactie nieuwsbrief: G. Visser
Financieel administrateur: A. Bezemer
Foto's: Bas Beekhuizen, Jürgen Vijfschaft,
medewerkers MEC, archief MEC, René Olthoff
Manager en redacteur nieuwsbrief: E. Sibbing
Vrijwilligers: L. van den Berg, R. van Haastere,
R. Hillebrandt, A. Koelewijn, C. Koster,
M. Steunebrink en C. ten Woude
Webmaster: A. Warnica

WELKOM DIRK!

Kleinzoon Dirk Brouwer komt in het bestuur

Voor het eerst in de geschiedenis van het MEC is er een familielid van Euwe toegetreden tot het bestuur. Kleinzoon Dirk Brouwer was vorig jaar nauw betrokken bij de festiviteiten, vandaar dat het een logische stap was om tot het bestuur toe te treden.

MAX EUWE CENTRUM 25 JAAR

Het volgende artikel beschrijft in grote lijnen de geschiedenis van 25 jaar Max Euwe Centrum. Het is vrijwel onmogelijk om deze volledig weer te geven, maar hopelijk krijgt u een goed beeld van de rol van het MEC vanaf 1986. Het artikel is gebaseerd op vele bronnen, waaronder de Nieuwsbrieven van het MEC, bestuursnotulen, jaarverslagen, correspondentie, gesprekken met betrokkenen, origineel beeld- en geluidsmateriaal, uitgaven van het MEC en andere (kranten-)artikelen.

Ontstaan

Vrij snel na het overlijden van Max Euwe op 26 november 1981 werden de eerste plannen gesmeed om iets blijvends ter nagedachtenis van Euwe te realiseren, zoals een standbeeld. In een gesprek tussen Henk Wille (voorzitter van de KNSB) en Leo Diepstraten (voorzitter van de Nederlandse Bond voor Correspondentieschakers) opperde Leo om een studie- en ontmoetingscentrum ter ere van Euwe op te richten. Reeds op 22 september 1982 werd de Stichting Max Euwe Centrum opgericht met Wille, Diepstraten, Wijnands (voorzitter SGA), Goldschmeding (bestuurslid van de Nederlandse bond van Schaakprobleemvrienden), Ten Have (bestuurslid van de Computerschaak Vereniging Nederland en de Alexander Rueb stichting) en Dijk (bestuurslid van de Stichting Internationaal Schaakmuseum) in het oprichtingsbestuur. De doelstelling was inmiddels concreter geworden: "Het creëren van een (inter-)nationaal schaakontmoetingscentrum, alsmede het bijbrengen en tentoonstellen van al datgene wat herinnert aan de persoon Euwe, het realiseren van schaaktentoonstellingen (permanent, dan

wel tijdelijk), het ter inzage geven van diverse schaakkartotheken, het opzetten van een schaakbibliotheek en het beschikbaar stellen van een ruimte waar geschaakt kan worden en waar men elkaar als schaakvrienden kan ontmoeten." Ook kwam er een comité van aanbeveling met onder andere Graaf van den Bosch, Donner, De Groot, Samkalden en Olafsson, Euwe's opvolger als FIDE-voorzitter. De eerste stap was gezet, maar nu was het zaak om fondsen te werven voor het centrum.

Henk Wille met zijn vrouw Lies

Bedrijven werden benaderd, de KNSB was bereid bij te dragen, de gemeente Amsterdam werd actief benaderd en iedereen kon certificaten kopen. Schakend Nederland van oktober 1982 opende met een "Open brief aan de Nederlandse schakers", waarin de plannen en participatiemogelijkheden werden uitgelegd. In mei 1983 volgt een volgende oproep in Schakend Nederland: "Schakers, U ben aan zet! De meer

Het museum op de Paleisstraat 1

dan 34.037 leden (een record) krijgen allemaal een acceptgiro om het MEC te ondersteunen. Een maand later: “vele duizenden guldens werden reeds overgemaakt en nog steeds komen er bedragen binnen”. Binnen enkele jaren was er het nodige kapitaal en toen de KNSB verhuisde naar “De Grootte club” op Paleisstraat 1, kreeg het MEC daar ook een vleugel. Op 8 november 1986 was de feestelijke opening in Krasnapolsky, waarna de genodigden de Dam overstaken naar het MEC, een gebeurtenis die ’s avonds zelfs in het journaal aan bod kwam. De tentoonstelling over het leven en de carrière van Euwe was ingericht door Jan-Willem ter Avest en Jeroen Dijkstra, afgestudeerde museologen van de Reinwardtacademie uit Leiden. Naast de tentoonstelling was er een bescheiden bibliotheek, enkele kartotheek, een paar schaakcomputers en uiteraard de nodige tafels met schaakborden om te studeren of te spelen. Het centrum was dagelijks geopend van 10.30-16.00 uur, en in het weekend gesloten. Vanaf het begin was secretaris Leo Diepstraten vrijwel elke dag aanwezig. Jeroen Dijkstra kwam op 1 maart 1987 parttime in dienst om activiteiten en

tentoonstellingen te organiseren. Bij het VSB-toernooi in Amsterdam, de KRO-tweekamp in Hilversum en samen met de Bibliotheekcentrale Zuid-Holland werd een (reizende) expositie van het MEC tentoongesteld. De eerste tentoonstellingen in het MEC waren “bordspelen, schaak of geen schaak”, “Schaakmotieven” en “Vrouw en schaak”. Hans Bouwmeester gaf eind 1987 de eerste lezingen in het MEC over eindspelstudie en “Max Euwe als auteur”. De eerste Nieuwsbrief verscheen in april 1987 en op 28 november 1987 werd de eerste “Ruilmarkt” (van boeken) georganiseerd. De kop was er af!

Jaren van opbouw

De bibliotheek was bij de opening nog klein, maar groeide door schenkingen en inbruikleenstellingen van honderden naar duizenden boeken. Zo kon door een bijdrage van het Prins Bernhardfonds de historische bibliotheek van het VAS-ASC gekocht worden en de Rotaryclub Amsterdam-Zuid, waarvan Euwe lid was geweest, bekostigde de aanschaf van de “Wiener Schachzeitung” en nog enkele historische

boeken. Van de erven Leo van der Meer kreeg het MEC zo’n 500 boeken in “eeuwige bruikleen”. Ook benaderde secretaris en bibliothecaris Leo Diepstraten alle schaakuitgeverijen en niet zonder succes. Meer dan eens kwam hij met een auto vol schaakboeken terug bij het MEC!

Al snel bleek de ruimte aan de Paleisstraat te klein voor het MEC. Niet alleen voor de vele boeken, maar ook voor het gestaag stijgende aantal bezoekers. Binnen een jaar na opening werd er al gezocht naar een grotere locatie, het liefst samen met de KNSB. De financiën waren echter onvoldoende om die volgende stap te maken. Via de Nieuwsbrief uitkwam, werden de lezers opgeroepen om donateur te worden, wat 1200 donateurs opleverde. In Schakend Nederland van november 1988 werd de noodklok geluid voor het MEC: “Met de huidige financiële ruimte zal het centrum over een tijdje moeten sluiten. Er zijn wel sponsors te vinden, maar dan zal ook de KNSB een vast bijdrage moeten leveren.” Een jaar besloot de bondsraad één gulden per KNSB-lid aan het MEC te geven, de “Euwe-gulden” was een feit.

Inmiddels zijn er 78 Nieuwsbrieven verschenen

Minder prettig waren de diefstallen van enkele kostbare schaakspellen en boeken uit de bibliotheek. Ook werd de toegang tot het MEC door velen als minpuntje beschouwd: “Om het gebouw te betreden moet eerst op de juiste bel worden gedrukt, waarna via de intercom toestemming volgt om naar binnen te gaan. In een grote monumentale hal staat aangegeven hoe het Euwe-centrum is te vinden. Zes trappen, variërend in lengte, leiden tot de derde verdieping. Een pijl met bijbehorende tekst wijst naar de Schaakbond en het Euwe-centrum. De bezoeker is eindelijk binnen”. (Het Parool, 31 juli 1989)

Inmiddels werden de plannen voor een schaakacademie steeds concreter (zie apart hoofdstuk) en waren Leo van der Kar, Ineke Bakker, Bessel Kok en Kees Snoep tot het bestuur toegetreden. Het MEC had in de eerste twee jaar een begrotingstekort, vandaar dat het contract met conservator Jeroen Dijkstra ontbonden werd. Snoep, die fondsenwerving als bestuurstaak had, wist via zijn netwerk als voorzitter van de Nederlands Instituut voor Registeraccountants (NIVRA) en partner van Paardekoper en

Eveline Dirksen werkte bijna 18 jaar bij het MEC

Hoffman de nodige sponsors aan het MEC te binden, zodat de financiële situatie aan het eind van 1988 een stuk rooskleuriger was. Zodoende kon Eveline Dirksen, reeds onder Euwe actief bij de FIDE, aangetrokken worden ter ondersteuning van de vele plannen die uitgevoerd moesten worden. De dubbelfunctie van Wille als voorzitter van de KNSB en het MEC gaf af en toe wel eens stof tot discussie. Vandaar dat Wille in 1989 de hamer doorgaf aan Kees Snoep, die inmiddels penningmeester was. Een periode van bloei stond voor de deur!

Bloeiperiode

Kees Snoep woonde in Rotterdam, maar kwam enkele dagen per week naar het MEC en anders was hij onderweg naar mogelijke sponsors. Door zijn goede netwerk en tomeloze inzet werden er talloze bedrijven sponsor van het MEC. De lijst werd per Nieuwsbrief langer en begin 1992 stonden er maar liefst 41 bedrijven op de lijst. Sommige bedrijven gaven producten (computers of software), andere bedrijven boden gratis onderhoud aan, maar de meeste doneerden een, veelal fors, bedrag.

Daardoor konden vele plannen uitgevoerd worden en Snoep was bij vrijwel alle plannen nauw betrokken. Daarnaast had hij in Eveline Dirksen en Ignace Hendriks twee bekwame medewerkers, die het merendeel van de uitvoering voor hun rekening namen. Naast de Schaakacademie, werd het MEC op alle fronten actiever: de Nieuwsbrief werd dikker, er werden diverse exposities opgezet, er kwamen fraaie folders (in meerdere talen) en vanaf 1992 was er elke zomer een Pleinfestival. Leo Diepstraten heeft de nodige tentoonstellingen in het land ingericht. Later werd die taak overgenomen door Prospèr Verwilligen.

5 jaar MEC: Tabe Bas dirigeert, de zaal zingt de Euwemarsch

Ook werd in de periode Snoep de verhuizing van de Paleisstraat naar het Max Euweplein een feit. Jaren van intensieve voorbereidingen en – ook nu weer – fondsenwerving lagen daaraan ten grondslag. Uiteraard had Snoep daarbij de ondersteuning van zijn bestuur. Zo was Bessel Kok met zijn bedrijf S.W.I.F.T. een voorname geldschietster en Leo van der Kar had huisvesting als taak. Van der Kar had ontelbare contacten in Amsterdam en met name in de politiek en op het stadhuis. Zijn gelobby heeft er mede voor gezorgd dat het MEC aan het Max Euweplein gevestigd werd. We staan even stil bij enkele passages uit de openingspeech van voorzitter Kees Snoep op 13 december 1991: “De Leidse Bocht, het Fortunaplein en het Bajesplein! Dat waren de namen die mij steeds in de oren klonken. Op een morgen in maart op weg naar Amsterdam, in Rotterdam de Max Euwelaan passerend, dacht ik plotseling: ‘Hé, dat is toch te gek. Er is in Amsterdam nog geen straat, laan of plein naar Max Euwe genoemd’. Zo ging er een voorstel naar het stadhuis om het plein in het nieuwe complex te sieren met de naam van Max Euwe. Het voorstel wordt aanvaard en – wat fantastisch – we kregen er de J.H. Donnerbrug gratis bij.

En nu zijn we dan aangeland in ons nieuwe centrum met een dubbele hoeveelheid vierkante meters. Het zal mijn voorganger-voorzitter Henk Wille deugd doen, dat we aan de conceptie van het ‘eerste uur’ een belangrijke aanvulling hebben mogen geven. Die zaken namelijk, die je kunt samenvatten onder de rubrieken studiecentrum en internationale schaakacademie.

(...)

We gaan ongetwijfeld nieuwe activiteiten ontwikkelen. Natuurlijk onder het voorbehoud dat daarvoor de vereiste middelen beschikbaar komen. Het is niet zo moeilijk om hier enkele ideeën te etaleren.

Ik noem er enkele:

- gebruik maken van het plein voor een simultaanseance en wellicht een levend schaakspel;
- studies over bepaalde thema’s entameren;
- en mede naar aanleiding hiervan publicaties uitgeven, zowel in het Nederlands als wellicht ook in een andere taal;
- en nog veel verder gaand: bevorderen dat er aan de universiteit een Max Euwe-leerstoel wordt verbonden met bijvoorbeeld ieder jaar een andere hoogleraar, die een bepaald thema behandelt.

En zo kunnen we voort gaan. Het is een waaier, die je steeds verder laat open gaan.

Zoals u weet, moesten we de vestiging aan de Paleisstraat 1 verlaten. Dankzij de hulp van de gemeentelijke instellingen vonden we de weg naar het Max Euweplein 30. Om echter tot een doelmatige opzet met vergrote capaciteit te geraken, moest er nog veel geld ter beschikking komen. Dat is gelukt!”

Toen Ton Sibbing eind 1991 als schaaktechnisch en schaakhistorisch medewerker in dienst trad, had het MEC drie betaalde krachten. Ton kwam in 1989-1990 vaak in het MEC om research voor het jubileumboek van BSG te doen. Nadat hij

bij het MEC in dienst was gekomen, groeide Ton snel uit tot expert van de MEC-bibliotheek. De volgende passage van Hans Ree (Mijn schaken, uitgeverij Atlas, 2010) spreekt boekdelen: “Van Sibbing had ik vaak het idee dat hij van alle boeken niet alleen wist waar ze stonden, maar ook wat erin stond. Dat kan natuurlijk niet, maar het leek zo. Ik herinner me dat ik in 1999 in de bibliotheek kwam om iets op te zoeken over Catharina Roodzant, die een paar dagen daarvoor was gestorven, 102 jaar oud. Sibbing zei: ‘Je hebt gezien dat de jaartallen in de overlijdensadvertentie niet kloppen?’ Het ging om de jaren waarin ze dameskampioen van Nederland was geworden. Dat de jaartallen niet klopten was me niet opgevallen, maar ik kon in de oude tijdschriften makkelijk nagaan dat Sibbing gelijk had. Hoe kon hij dat weten? Door zijn jarenlange verblijf in de bibliotheek leken kennis en wijsheid die daar te vinden waren door zijn huid in zijn brein te zijn doorgesijpeld en ik benijdde hem daarom.

Ton Sibbing en Hans Ree in Gambit

De laatste jaren van zijn leven kon Ton Sibbing zijn taak niet meer uitoefenen. Hij was ernstig ziek en stierf in mei 2007. Hij was niet alleen een uiterst deskundig bibliothecaris, maar ook een prettig mens. Veel vaste bezoekers van het Centrum kwamen vooral om met hem een

praatje te maken over allerlei schaakzaken, en toen hij er niet meer was bleven ze weg. Ik had natuurlijk bij zijn crematie moeten zijn, maar het kon niet, want op dezelfde Oosterbegraafplaats in Amsterdam, maar in een ander zaaltje, was een halfuur eerder de crematie van mijn moeder.

Sibblings functie bij het MEC is overgenomen door Evert-Jan Straat, de zoon van de legendarische schaakjournalist mr. Evert Straat. Hij zal het zeker goed doen, maar voordat de kennis van de bibliotheek ook bij hem in het brein zal zijn doorgesijpeld – daar gaan jaren overheen.”

Ignace en de schaakacademie

Enkele maanden na de opening van het MEC was het tijd om de andere doelstellingen van de stichting te gaan realiseren. In een beleidsnotie van secretaris Leo Diepstraten werden plannen voor de Schaakacademie “Max Euwe” in kaart gebracht. Eerste en belangrijkste doelstelling was “schaaktalent in Nederland en andere West-Europese landen gelegenheid geven door studie en training op het hoogste niveau tot verdere ontwikkeling te komen, zodanig dat zij ook beroepsmatig hun weg zullen vinden en een goede living kunnen veilig stellen”. Niet veel later werd Ignace Hendriks benaderd om deze Schaakacademie op te zetten.

Ignace, toen voorzitter van schaakclub Lewenborg uit Groningen, liep zelf rond met plannen om een schaakacademie in het Noorden op te zetten. Een collega die Hans Bouwmeester persoonlijk kende, bracht hen in contact met elkaar en zo kwam Bouwmeester naar het hoge noorden voor een simultaan (onder anderen tegen de 11-jarige Joris Brenninkmeijer, die remise speelde) en om over de plannen van Ignace te spreken. Het contact met Bouwmeester, die vanaf het begin

nauw betrokken was bij het MEC, zorgde ervoor dat zijn naam ook bij het MEC viel en van het een kwam het ander.

Ignace op kantoor

Omdat Ignace in een wachtgeldregeling zat van het ministerie van Onderwijs kon hij de eerste tijd onbetaald het plan voor het MEC uitwerken. In 1988 schreef hij samen met Cor van Wijgerden het draaiboek van de cursussen voor clubschakers (“Voorstellen voor de invoering van schaakinstructie”) en een jaar later kwam Ignace bij het MEC in dienst als “landelijk coördinator”. In oktober 1989 werden al de eerste cursussen voor clubschakers gegeven door Rein Hubel (Groningen), Cor van Wijgerden (Rotterdam) en Eddy Sibbing (Amsterdam). Samen met Cor van Wijgerden, Rein Hubel en Joop Houtman – de laatste twee kende Ignace goed uit Groningen – werden de eerste syllabi samengesteld voor de diverse cursussen. De vele syllabi uit de latere jaren waren het werk van Ignace en Cor.

In enkele jaren tijd werden overal in Nederland cursussen gegeven. De plaatselijke coördinatoren (regelen van de zaal, werven van deelnemers, het klaar zetten van het materiaal) waren allemaal vrijwilligers, maar de schaakleraren werden betaald. Door de kwaliteit van de kant-en-klare syllabi en de professionele leraren hebben deze cursussen jarenlang succesvol gedraaid. Ook zijn er nog enkele cursussen gegeven over het gebruik van schaakcomputers, die in de jaren 90 steeds populairder werden. Doordat er ook enkele cursussen in België werden gegeven, werd ook de term International Chess Academy ‘Max Euwe’ gebruikt. In totaal zijn er tussen 1989 en 1997 meer dan 100 cursussen gegeven in Nederland en België.

Vanaf 1990 verzorgde de schaakacademie ook de trainingen voor de (oudste) topjeugd van Nederland. Ignace als organisator, bondscoach Cor van Wijgerden als hoofddocent en Genna Sosonko als vaste trainer. Daarnaast werden er trainingen door “gastdocenten” gegeven, zoals de allereerste training op 27 april 1990. Jan Timman besprak daarin enkele partijen die

Cor van Wijgerden (r) en Genna Sosonko (l) in actie

hij had gespeeld tegen Karpov in de finale van de kandidatenmatches. Van deze lezing in het Crest hotel is een aparte uitgave “Guest Lecture, Given by Jan Timman for Talented Young Dutch Chess Players” verschenen. Ook hierbij was Kees Snoep een drijvende kracht, want onder zijn voorzitterschap (1989 tot en met 1994) werden er door hem talloze sponsors voor de schaakacademie binnengehaald.

Pupillen uit het eerste jaar waren Loek van Wely, Stan van Gisbergen, Ber den Boer, Martin Martens, Renate Limbach, Marleen van Amerongen, Peggy Jansen, Marc Jonker, Frank Kroeze, Henk Vedder, Jan-Willem van de Griendt, Marcel Beulen, Gordon Plomp, Dimitri Reinderman en Jeroen Bosch.

Deelnemers uit latere jaren waren onder meer: Dharma Tjiam, Anne-Marie Benschop, Stefan van Blitterswijk, Erik van den Doel, Sylvia de Vries, Harmen Jonkman, Jan van de Mortel, Jop Delemarre, Harmen Jonkman, Lucien van Beek, Sipke Ernst, Migchiel de Jong, Linda Jap Tjoen San, Martijn Dambacher, Ruud Janssen, Dennis de Vreugt, Merijn van Delft, Maarten Solleveld, Tom Middelburg en Joost Berkvens.

Door deelname van enkele Belgische jeugdspelers (Steven Soetewey en Jeroen Claesen) en de vele buitenlandse gastdocenten kregen ook deze trainingen een internationaal karakter.

Regelmatig werd een trainingsweekend gekoppeld aan een groot internationaal toernooi (VSB, Interpolis, Hoogovens), zodat één van de deelnemers als gastdocent kon optreden. In de loop der jaren zijn onder andere Timman, Anand, Short, Gelfand, Short, Hort, Kortsnoy, Van Wely, Tal, Nikolic, Bouwmeester, Van der Wiel, Brenninkmeijer en Van Wijgerden – na zijn terugtreden als hoofddocent – gast-

docent geweest. John van der Wiel en Joris Brenninkmeijer werden de vaste trainers na het vertrek van Cor van Wijgerden in de zomer van 1995.

Voor de schenking van de “Club van vrienden van het Hoogovens Schaaktoernooi” die Dennis de Vreugt in januari 1996 ontving, moest hij samen met Ignace een goede bestemming vinden. De bestemming werd een trainingsmatch tegen grootmeester John van der Wiel, die in mei 1996 in het MEC werd gespeeld. John won met 2½-1½, maar voor de 15-jarige Dennis was het ongetwijfeld een leerzame ervaring die hem verder heeft gebracht. Later werd Dennis twee keer Europees Jeugdkampioen!

In een artikel in Trouw (8 juli 1996) ontvouwt Ignace nog de nodige toekomstplannen: “Ons huidige doel is het algehele niveau van het schaken in Nederland op een hoger plan te brengen. Nu hanteren we als vaste frequentie vijf trainingsweekenden per jaar, waarbij een groep

van tien jongens en twee meisjes onderricht wordt. Die begeleiding moet nog intensiever. (...) We zijn bezig schaakprojecten op te zetten in gevangenissen en asielcentra. Er lopen twee speciale projecten: ‘schaken voor mensen in isolement’ en ‘schaken en volksgezondheid’, waarbij te denken valt aan activiteiten voor gehandicapten en schaakbegeleiding in verpleeg- en ziekenhuizen. Het maatschappelijk integrerend aspect verdient onze permanente zorg, omdat schaken veel meer dient te zijn dan een spelletje”.

Niet veel later werd bekend dat de KNSB de subsidie voor de toptrainingen, die jarenlang door haar naar de schaakacademie werd toegeluisd, zelf wilde gaan inzetten. Omdat de schaakacademie voor een groot deel van deze geldstroom afhankelijk was, betekende dat het einde van acht jaar trainingen. Hieronder het persbericht uit 1997.

Schaakacademie

Als gevolg van het stopzetten van de via de Koninklijke Nederlandse Schaakbond tot nog toe verkregen subsidie voor de Schaakacademie is voortzetting van de training van de topschakers bij de jeugd voorlopig gestagneerd. Voor het continueren van de landelijke schaakcursussen geldt in feite hetzelfde, echter over dit onderwerp is nog overleg gaande tussen het Max Euwe-Centrum en de KNSB.

Op 1 mei 1997 werd afscheid genomen van “onze alom gewaardeerde directeur Ignace Hendriks”. Door zijn vertrek zijn de cursussen voor clubschakers en de plannen voor schaken in ziekenhuizen, asielcentra en gevangenissen stil komen te liggen. Gelukkig kon hij direct weer het onderwijs in: hij kreeg een baan bij Fontys in Tilburg waar hij de (enige?) PABO-cursus schaakleraar heeft opgezet en gegeven.

‘Ik beschouw jou als een zoon’

Na banen in Zwolle en Assen (als corrector), moest hij de laatste 5 jaren voor zijn pensioen weer voor de klas staan. “Het was noodgedwongen, maar uiteindelijk vond ik dat wel het leukste!” Ignace is nu gepensioneerd, maar geeft nog met alle plezier twee dagen in de week les.

Terugkijkend op zijn periode bij het MEC vond hij het contact met Snoep bijzonder. Hij mocht logeren in het buitenhuisje van Snoep in Limburg, waar ook menig overleg (ook met Van Wijgerden erbij) over de schaakacademie en het MEC plaatsvond. Hij werd zelfs op een familiefeestje uitgenodigd waar Snoep hem toevertrouwde “ik beschouw jou als een zoon”.

Kentering

In 1996 nam Jan van Rijn de voorzittershamer over van Snoep. Van Rijn had een drukke baan bij de Rabobank en was ook naast het MEC op meerdere fronten actief. Van Rijn kon

onmogelijk de vele uren die Snoep in het MEC had gestopt evenaren. Zijn bestuur zette de ingeslagen weg voort en dat ging vooralsnog prima. In juli 1996 werd, buiten het MEC om, een nieuwe mijlpaal bereikt. De 9-jarige David van Zeggeren had in 1995 de gemeentelijke “Startgeldprijs” van 5000 gulden gewonnen. Zijn voorstel om een groot schaakspel op het Max Euweplein te plaatsen werd een jaar later gerealiseerd. Tot op heden wordt er, weer of geen weer, dagelijks gespeeld op het Max Euweplein en indirect heeft het MEC natuurlijk ook profijt van het bekendste schaakspel van Nederland.

Het 10-jarig jubileum werd op 9 november 1996 groots gevierd in het Nieuwe de la Martheater en de Stadsschouwburg met simultaans, snelschaak, een lezing, de overdracht van de Euwering (van Timman naar Böhm) en de “wereldpremière van de schaakopera Sketches of Chess”. Stilaan verdwenen er sponsoren die door Snoep waren binnengehaald, maar de reguliere activiteiten en de Schaakacademie draaiden door. In het tweede voorzittersjaar van Van Rijn moest Ignace Hendriks het MEC verlaten en kwam de Schaakacademie tot stilstand. Van Rijn besloot te stoppen.

Toekomstig wereldkampioen Anand geeft in mei 1992 training

Ignace en Henk Leeners smeren broodjes voor de pupillen

Prijsuitreiking aan David van Zeggeren in 1995

tot mijn voorgangers Kees Snoep en Jan van Rijn kom ik niet uit het bedrijfsleven. ‘Erritje lijkt niet geschikt voor de handel’, zei mijn vader na mijn eindexamen in 1959 terecht. (...) Weldra ervaarde ik dat het voorzitterschap geen geringe ‘opdracht’ is. Een bezinningsdag bij de penningmeester thuis; tweemaal een werkoverleg; een snelschaaktoernooitje met enkele sponsors, genodigden en bestuursleden; stafoverleg; het afscheid van een vrijwilliger; een schaakboeken(ruil)markt; een bijeenkomst van de Alexander Rueb Stichting voor Eindspel Studie; een kort televisie-interview; het bezoek van een potentiële sponsor; een bibliotheekvergadering; een etentje met personeel en AB-leden: dat allemaal in 1997. Eén voordeel: ik woon op tien minuten fietsen van het MEC.” Eind 1997 werd de Euwegulden verhoogd tot f 1,25 per KNSB-lid en via bestuurslid Hans Böhm werd in 1998 FDC sponsor van het MEC. Naast het jaarlijkse Pleinfestival en een kennisquiz sponsorde FDC Bianca Mühren die als 11-jarige uiterst succesvol was. In hetzelfde jaar werden er ook trainingsmatches verspeeld tussen Paul van der Sterren tegen - weer -

Eind oktober 1997 werd Errit Petersma de nieuwe voorzitter. Petersma zat reeds in het bestuur en was als oud-SGA-voorzitter een ervaren bestuurder, maar hij kwam uit de literaire wereld en had geen financieel netwerk. Errit in Nieuwsbrief 44: “In tegenstelling

Drie voorzitters op rij (vlnr): Petersma, Van Rijn en Snoep

Dennis de Vreugt (3-1) en Jan van de Mortel tegen Moosa Azadmanesh (3½-½). Omdat nog meer sponsoren afhaakten, kwam de begroting onder druk te staan. De Nieuwsbrief kwam gewoon uit, de boekenbeurzen werden gehouden, vele vergaderingen (SGA, NBC, ARVES) werden op het MEC gehouden, maar tot nieuwe - kostbare - activiteiten kwam het amper.

In de zomer van 2000 kreeg het MEC een brief van de eigenaar waarin een huurverhoging van bijna 300% werd aangekondigd. Later kreeg het MEC zelfs het bericht dat het huurcontract, dat per 1 augustus 2001 zou aflopen, niet verlengd zou worden. Het einde van het MEC leek nabij, en Schaakmagazine (januari 2001) kopte groot “Sluiting dreigt voor Max Euwe-Centrum”. De verhoging was in strijd met de oorspronkelijke afspraken over het verhuur aan non-profitorganisaties in het complex zoals in Het Parool van 29 november 1991 te lezen valt: “Met het verhuren van relatief goedkope ruimte aan non-profitorganisaties is het oude idee van wethouder Jan Schaefer in praktijk gebracht” zegt directeur J.H. Gerson van het gemeentelijk grondbedrijf. “Al in een vroeg stadium heeft de gemeente bij de projectontwikkelaar bedongen dat er naast dure ook goedkope ruimte moest worden gebouwd. Dat is in de contracten vastgelegd.” Een handtekeningactie (“Red, het Max Euwe-Centrum”) leverde duizenden handtekeningen op waaronder die van alle grootmeesters bij het Corus-toernooi. Er was veel overleg met de gemeente Amsterdam die zich achter het MEC schaarde. Het liep uiteindelijk met een sisser af. De - per juli 2001 - nieuwe eigenaar gaf wel aan de huur te willen verhogen, maar voerde die in de praktijk niet door: het MEC was behouden!

Het Euwe-herdenkingsjaar 2001, honderd jaar na de geboorte van Euwe, was ook het jaar dat het MEC 15 jaar bestond. Ondanks de financieel

Errit Petersma overhandigt de eerste postzegel aan Els Euwe

penibele situatie werden er toch veel festiviteiten georganiseerd. Te beginnen met de “Euwe-vierkamp” tijdens het Corus-toernooi, waar ook een tentoonstelling werd gehouden over Euwe. Er kwam een eindspelstudietoernooi, de “Euwe-Centennial Tourney” die gewonnen werd door Henk Enserink. In april bracht de PTT twee postzegels uit, een met het portret van Euwe en een met een stelling uit de Parel van Zandvoort erop. De zegels werden door PTT-post in het MEC uitgereikt aan de drie dochters van Euwe, Els, Caroline en Fietie. Ook in april gaf Yuri Averbach een lezing over “How I worked with Euwe in FIDE”. Een maand later (19 mei) gaf Hans Böhm de Euwering door aan Hans Ree. Het 15-jarig jubileum werd in De Balie gevierd, onder andere met de uitgave van twee boeken: “Spel uit de kunst in de kunst” van Leo Diepstraten en “Max Euwe, een persoonlijke herinnering” van Genna Sosonko.

Het tijdperk Petersma liep in 2003 af, een jaar waarin het begrotingstekort opliep tot €35.000, het Pleinfestival voor het eerst niet doorging en het MEC weer werd opgeschrikt door een inbraak. Maar ook een periode waarin de verjaardagen van Ineke Bakker en Jan Timman, compleet met rockband, in het MEC werden gevierd.

Wedhoudster Els Iping, mevrouw Euwe en José Fijnaut na de onthulling

Frank de Grave werd de nieuwe voorzitter en ondanks zijn schaarse tijd voor het MEC leverde zijn netwerk al snel iets op. Via Willem Vermeend werd Straet Holding B.V. voor drie jaar de nieuwe sponsor van het MEC. Een ander heugelijk feit was de onthulling van het Euwebeeld op 7 mei 2004. Het MEC kreeg het beeld van de ondernemersvereniging Max Euweplein bij ons 12½ jarig jubileum. Het bronzen beeld, gemaakt door José Fijnaut, staat pal naast het grote schaakspel op het plein, zodat Euwe dagelijks toekijkt op de gespeelde partijen. Door de sponsoring van Straet was het grootste financiële leed geleden, maar de kosten bleven stijgen en de inkomsten daalden. Vandaar dat het contract met Eveline Dirksen – reeds jarenlang verantwoordelijk

voor secretariaat, public relations en museum – werd teruggebracht naar 16 uur per week. In de Nieuwsbrief schrijft Eveline hierover: “Het terugbrengen van de arbeidsuren met meer dan 50% van onder-getekende, sinds 1989 de enige kracht in vaste dienst van de Stichting Max Euwe-Centrum, heeft vanaf 1 november 2005 beperkende invloed op al haar werkzaamheden, ook die van museumcoördinator. Het is niet meer mogelijk gebleken om aan externe verzoeken om bij te dragen aan schaakexposities te voldoen.” Het MEC moest in 2005 sowieso een pas op de plaats maken. Door het wegval- len van vaste kracht Ton Sibbing en gebrek aan vrijwilligers werden de openingstijden aangepast. Het MEC ging nu open om 12.00 uur (in plaats van 10.30 uur) en de openstelling op de eerste zaterdag van de maand kwam te vervallen. Ook was er te weinig geld en mankracht om het Pleinfestival te organiseren. Toen Frank de Grave na de zomer van 2006 stopte was het MEC tijdelijk voorzitterloos. Als aan het eind van 2006 de sponsoring met Straet afloopt, is de dip compleet.

Opleving

Om de impasse te doorbreken besluit Jan Nagel, al bijna 10 jaar bestuurslid, voorzitter te worden. Jan, die zijn sporen in mediastad Hilversum en in de politiek heeft verdiend, ging er vol tegenaan om het MEC weer uit het slop te halen. Dat moest zonder Eveline Dirksen, want zij accepteerde per 1 april 2007 een andere baan. Eveline was ruim 18 jaar een belangrijke kracht voor het MEC geweest, met een veel contacten in de schaakwereld.

Nagel weet Global Chess over te halen om haar kantoor in het MEC te vestigen. Niet iedereen was blij met deze financieel aantrekkelijke huurder: “Ik ben lang bestuurslid geweest van

Bessel Kok en Jan Nagel op het Pleinfestival van 2007

die mooie instelling, maar in 2007 ging ik eruit, toen een deel van de ruimte werd onderverhuurd aan Global Chess. Dat was een bedrijf dat de belangrijke schaakevenementen moest helpen organiseren voor de FIDE. Het werd geleid door Bessel Kok, een man met een onbevleete reputatie, maar de belangrijkste aandeelhouder van Global Chess was Kirsan Iljoemzjinov. Ik wilde geen verhuurder aan Iljoemzjinov zijn. Donateur van het MEC zal ik mijn leven lang blijven, want het doet veel goeds en ik heb er veel aan te danken. Zonder de bibliotheek van het MEC zou ik mijn beroep als schaakschrijver niet goed kunnen uitoefenen.” (passage uit: Hans Ree, Mijn schaken, uitgeverij Atlas, 2010)

Hans Ree gaf in augustus de Euwering door aan Genna Sosonko. Wederom waren we bij deze gelegenheid te gast bij de Gasunie in Groningen, die de eerste Euwering in 1976 aan

Euwe hadden geschonken. Door de sponsoring was er ook weer ruimte om een betaalde kracht aan te nemen. Per 1 oktober 2007 werd Eddy Sibbing aangesteld als parttime manager. De ambities van Nagel waren groot. Hij had, net als Snoep, vele plannen en stak ook veel tijd in het MEC. Er kwam een talentenplan (om een Nederlandse wereldkampioen te krijgen), er was een plan voor een groots schoolschaakproject en eind 2007 werd de eerste Euweborrel in het Holland Casino gehouden. Naast de vaste inkomsten van Global Chess werden er ook enkele nieuwe sponsors gevonden en het MEC bloeide weer helemaal op. Sibbing zette de organisatie in het MEC goed op poten en startte met trainingen door grootmeesters. Ook werd er voor het eerst sinds jaren weer een expositie, over het leven van Fenny Heemskerk, opgezet. Eind 2008 gaf het ministerie groen licht voor het schoolschaakproject: De Schaakkaravaan ging in februari 2009 van start en loopt tot eind 2011. Vanaf 2009 is het MEC weer open op de eerste zaterdag van de maand en ook nieuw was de MEC-verkiezing van schaker van het jaar.

Jan Nagel wilde nog één keer vlammen als politicus, vandaar dat hij Fred Teeven had gevraagd om hem op te volgen. Fred was enthousiast en nam natuurlijk zijn behoorlijke netwerk mee, maar had duidelijk minder tijd voor het MEC dan Nagel. Ook voor Fred werd de politiek onverenigbaar met het MEC-voorzitterschap: in oktober 2010 werd hij staatssecretaris en moest hij al zijn nevenfuncties neerleggen. Eric Smaling werd in december 2010 de nieuwe voorzitter, de vierde politicus op rij.

De sponsoring van het talentenplan bleef door de financiële crisis steken op twee bedrijven: Managementboek.nl en Deloitte. Het uitgebreide en kostbare talentenplan kon daarom niet uitgevoerd worden, maar met instemming van

Anand heeft Amsterdam gehaald!

de sponsoren werden in mei 2010 de Max Euwe Matches verspeeld. Vijf talentvolle jeugdspelers (Anish Giri, Robin van Kampen, Benjamin Bok, Lisa Schut en Anne Haast) namen het op tegen vijf geroutineerde grootmeesters. Het jubileumjaar 2010, vijfenzeventig jaar nadat Euwe de wereldtitel had veroverd, begon hiermee prima. Aan het eind van 2010 werd het jubileumjaar uitgebreid gevierd met een expositie van Rupert van der Linden, een extra expositie over Euwe, twee leuke filmpjes, simultaans van Giri, Smeets en Timman. Eregast wereldkampioen Anand gaf naast een simultaan een lezing over Euwe. Het noodweer op zaterdag 17 december leek onze plannen in de war te schoppen, maar toen Anand na een lange treinreis (London-Brussel-Amsterdam) binnen kwam lopen, was het feest compleet. Verheugend is ook het goede contact met de familie Euwe. Niet alleen zijn ze vaak aanwezig als er iets te vieren is, de sponsoring van onze festiviteiten in december 2010 was

Harry Brouwer en Fietie Euwe in gesprek met Eddy Sibbing

voor het grootste deel het werk van schoonzoon Harry en kleinzoon Dirk Brouwer. Dirk zal in december als eerste telg van de familie Euwe zitting nemen in het bestuur van het MEC.

Doordat de inkomsten van Global Chess in mei 2010 vervielen kwam het MEC weer in financieel zwaar weer terecht: jaartekort van € 30.000. Door een aantal Vrienden van Euwe en sponsoring van Sequoia is dat gat voor de helft gedicht, maar om haar activiteiten voort te kunnen zetten zoals nu het geval is, moeten er nog de nodige vrienden bij komen!

Activiteiten zijn er inmiddels genoeg. De pleinfestivals zijn uitgebreider. Naast simultaans, klokseances, jeugdhoek en snelschaak, is er een leuk bijprogramma gekomen, zoals – de afgelopen jaren – toernooien voor tweelingen, schaakkoppels, schaakgezinnen, 75-jarigen en jubilerende clubs. De Nieuwsbrief verschijnt voor het eerst in vele jaren weer 3 keer per jaar. De boeken(ruil)markt heet inmiddels boekenbeurs en wordt nog steeds elke half jaar gehouden. Sinds 2011 zijn er elk jaar twee filmmiddagen, CinéMax. De trainingen door grootmeesters zijn inmiddels een structurele activiteit geworden. De afgelopen jaren hebben Jussupow (2x), Dvoretzki, Stellwagen, Kogan, Rogers, Ftacnik, L'Ami, Sokolov, Seirawan (3x) en Sadler training in het MEC gegeven. Ook zijn er jaarlijks trainingen voor clubschakers en schoolschakertjes. Tenslotte bezoeken steeds meer clubs en scholen het MEC. Aan het eind van 2012 hopen we de 70.000e bezoeker – sinds de opening in 1986 – te mogen ontvangen.

Op naar de volgende 25 jaar!

De winnende tweeling: Marcel en Dennis Flohr

Het beste schaakkoppel Edwin van Haastert en Linda Jap-Tjoen San

Het sterkste schaakgezin: Kevin, Jonathan en Matthew Tan

Een overzicht van 25 jaar MEC zonder Leo Diepstraten is natuurlijk onmogelijk. We spreken Leo thuis in Laren, een dag nadat de plaatselijke bibliotheek door brand is verwoest. “Vreselijk!” is de eerste reactie van de man die verknocht is aan boeken.

De bijna 87-jarige Diepstraten is vanaf het aller-eerste begin betrokken geweest bij de plannen voor het MEC en is het enige levende bestuurslid van het stichtingsbestuur uit 1982. Zoals de meeste MEC-bestuurders was Leo al eerder bestuurlijk actief in de schaakwereld: “Ik was voorzitter, penningmeester en secretaris van de Omroepschaakvereniging. We speelden bij de KRO, waar ik werkte, maar het werd steeds lastiger om een team op de been te krijgen omdat veel leden onderweg waren met het Radio Filharmonisch of andere omroeporkesten. Toen deze vereniging stopte ben ik overgestapt naar De Pion”.

MEC-bestuur in 1994: (vlnr) Joop Haasbroek, Leo Diepstraten, Jaap Adema en Niek Oud

Landelijk was Leo actief voor de Nederlandse Bond voor Correspondentieschakers en de Alexander Rueb Stichting, waarvan Euwe voorzitter was en hijzelf secretaris. Nadat Euwe in 1981 overleed was Diepstraten een jaar later één

van de oprichters van de Stichting Max Euwe Centrum. Dit keer niet als secretaris, maar als gewoon bestuurslid. “Jan Meijer van de KNSB was de uitvoerend secretaris, maar zat officieel niet in het bestuur”. Vanaf 1989 is Leo weer enkele jaren secretaris geweest en in 1997 trok hij zich terug uit het bestuur en werd adviseur bibliotheekzaken tot 2005.

Diepstraten was na de opening in 1986 vaak te vinden in het MEC. Doordat hij parttime werkte bij de KRO kon hij samen met de betaalde conservator Jeroen Dijkstra het MEC bemannen. Toen hij in 1988 met prepensioen ging, was hij elke dag in Amsterdam te vinden. De eerste jaren ging hij met de auto naar Amsterdam en dat was de reden voor een akkefietje met medebestuurslid Leo van der Kar: “Ik reed dagelijks met de auto naar Amsterdam, je kan het je nauwelijks meer voorstellen. Het parkeren was toen natuurlijk ook al lastig en toen ik daardoor een keer iets te laat op het MEC kwam zei Van der Kar daar wat van. Ik ben toen even fel uitgevallen naar hem!”

Leo was vanaf het begin de grote man van de MEC-bibliotheek. De bibliotheek groeide door zijn inspanningen zienderogen. Door bruikleenstellingen, zoals van de erven van Leo van der Meer, schenkingen van Van op 't Einde, Von Massow en uitgeverijen werd de bibliotheek snel te klein. Leo: “Hans Werner von Massow was de voorzitter van de International Correspondence Chess Federation (ICCF). Toen hij overleed vroegen ze of ik de boeken wilde hebben. Ik ben toen naar Hamburg gereden en met een volle auto teruggekomen. Ook ben ik eens bij uitgeverij Walter Rau in Düsseldorf geweest. Zijn dochter Beatrice was inmiddels de baas en toen ik zei dat ik van het Max

Euwe Centrum kwam, antwoordde ze “Nie von gehört”. Nadat ik tweemaal de naam Euwe had genoemd, begreep ze me uiteindelijk. “Ah... Oiwei!”. Ik mocht dozen vol met onverkochte boeken uit de kelder meenemen. De veren van de auto redden het net!”.

Fred Verbeek, jarenlang hét gezicht van het MEC

Toen Fred Verbeek in 1990 en Ton Sibbing in 1991 bij het MEC kwamen vormden zij samen met Leo de bibliotheekcommissie. Er was een goede samenwerking en een duidelijke taakverdeling: “Ik zorgde voor de aanwas en had het systeem van categorieën bedacht. Fred schreef de boeken in, maakte een kaartje voor onze cartotheek en deed het beheer. Ton was de vraagbaak, degene die inhoudelijk alles van de boeken wist.”

Sinds september 1990 is het MEC op maandag gesloten om “ongestoord de al maar toenemende werkzaamheden vlotter uit te voeren, onderhoud te plegen aan tentoonstelling en bibliotheek”. Na de verhuizing naar het Max Euweplein kreeg de vrije maandag spoedig een andere bestemming. De vrijwilligers Leeners, Vinke, en Van der Horst gingen dan snelschaken onder het genot van een borreltje.

Leo is met name ook bekend om zijn vele publicaties. Voor de Nieuwsbrief schreef hij jarenlang de boekrecensies en ook schreef hij 37 edities van “onder de loep”, waarin hij bijzondere boeken uit de bibliotheek of kunstzinnige en culturele onderwerpen omtrent schaken beschreef. Ook heeft hij diverse boeken uitgebracht: “Spel uit de kunst in de kunst”, drie delen over het “Lettisch gambiet”, “Tweehonderdvijftig jaar correspondentieschaak in Nederland” en “Vermaarde schaakcafés en hun illustere gasten”.

Wat was zijn drijfveer? “Ik was verwickeld in een thematoernooi van de ICCF over het Lettisch en speelde onder andere tegen Morgada en Zemitis. Het Lettisch is een oude opening want Greco speelde hem al. In de boeken over het Lettisch zat in mijn ogen geen systematiek in de varianten. Vandaar dat ik begonnen ben om die in kaart te brengen. Ik ging 25 jaar naar dezelfde camping in Bousoulet en heb daar met een simpele tekstverwerker alles in kaart gebracht. Toevallig ben ik er afgelopen zomer met mijn dochter en schoonzoon nog langs geweest en de eigenaresse kon haar ogen niet geloven: “Jij bent het, Leo!”.

Leo op zoek naar informatie voor ‘Vorstenschaak’

Onderzoeken en schrijven blijft Leo het allerleukste vinden. De avond voor het gesprek heeft hij net de laatste hand gelegd aan het boek “Vorstenschalk”. Het gaat over vorsten, pausen

HUIS VAN BEWARING

Het MEC kwam in 1991 in het voormalige Huis van Bewaring, een pand met een bewogen geschiedenis waar we ook even bij stil willen staan.

Plaquette

Bij de opening van het MEC aan het Max Euweplein (13 december 1991) riep voorzitter Kees Snoep op om ter nagedachtenis van de politieke gevangenen een plaquette in het complex aan te brengen. Hieronder het betreffende gedeelte uit zijn speech.

“Ja mensen, we verblijven nu in de gevangenis en we hopen er nog lang te blijven. Ons gebouw heeft een historie, die teruggaat naar 1850. Als gevangenis was het toen een noviteit. De eerste cellulaire gevangenis in Nederland, model, zoals men toen schreef voor latere ‘gestichten’. Overigens noemde men dat een Huis van Arrest en Justitie. In 1979 werd de gevangenis tenslotte gesloten.

Er is nog een facet in de geschiedenis van het kruisgebouw, waaraan ik niet kan en wil voorbijgaan. In september 1941 kwam het Huis van bewaring I onder regie van de Duitse bezetter. Talrijke arrestanten van de Sicherheitspolizei werden er opgesloten, veelal als tussenstation voor het concentratiekamp of nog erger. Er zijn veel pogingen gedaan om de gevangen genomen verzetsstrijders te bevrijden. Bekend zijn die van 1 mei 1944 onder leiding van Gerrit Jan van der Veen en die op 17 juli onder Johannes Post. Beide overvallen hadden een tragische afloop. Een bezoek juist vorige week om deze tijd aan

en andere hoogwaardigheidsbekleders die iets met schaken te maken hebben gehad. Leo gaat het niet uitbrengen, maar hopelijk kunnen we in de Nieuwsbrief enkele hoofdstukken publiceren.

het Verzetsmuseum deden deze gebeurtenissen weer ten volle herleven. Er is immers niet veel fantasie voor nodig om je de rampspoed voor te stellen die deze mensen, deze helden, overkwam. Zij waren op weg hun kameraden te bevrijden en zij gingen een afschuwelijke dood tegemoet.

Mijnheer de burgemeester, dat gebeurde allemaal in en rond het gebouw dat er nu nog staat. Zouden we niet moeten bevorderen dat er ergens aan het gebouw een gedenkplaat wordt aangebracht, die aan dit tragische gebeuren herinnert? Het Max Euwe-Centrum zal in ieder geval in een van onze vitrines aan de geschiedenis van het gebouw en de juist genoemde periode passende aandacht gaan besteden.” Reeds op 25 februari 1993 werd een plaquette, gemaakt door glazenier Bernard Heesen, door burgemeester Van Thijn onthuld. De twee tranen staan voor de woede en het verdriet van iedereen, toen en nu, die beseft wat er zich op deze plek afgespeeld heeft. Leerlingen van het Amsterdams Lyceum hebben het monument geadopteerd. Van deze school zijn 92 leerlingen in de Tweede Wereldoorlog omgekomen. De meesten omdat ze joods waren, de anderen omdat ze in het verzet zaten. Onder de plaquette met twee glazen tranen staat de volgende tekst:

Dit gebouw, het voormalige Huis van Bewaring, werd tijdens de Duitse bezetting door de SD en de Gestapo gebruikt voor politieke gevangenen. Voor velen was dit het eerste station op weg naar concentratiekampen, Duitse

gevangnissen en plaatsen waar zij, die zich tegen bezetter te weer stelden, ter dood werden gebracht. In 1944 zijn twee overvallen op dit gebouw gepleegd in een poging hen te bevrijden. De eerste overval stond onder leiding van Gerrit Jan van der Veen. De tweede werd geleid door Johannes Post.

Jan van den Brand was jarenlang werkzaam in het Huis van Bewaring. Op verzoek van Martin Steunebrink heeft hij voor onze Nieuwsbrief enkele berinneringen op papier gezet.

De plaquette in de overkapte doorgang

Een bijdrage van Jan van den Brand

De 70-er jaren waren roerige jaren voor alle gebruikers van de publieke gebouwen, horeca eigenaren en bewoners van het Leidse Plein en omgeving in Amsterdam. Dit voornamelijk als gevolg van het feit dat er een nieuwe bestemming van het onder andere het oude Huis van Bewaring aan het Leidse Plein in Amsterdam moest worden gezocht.

Het enige wat langere tijd duidelijke was: de gedetineerden moesten gaan verhuizen in 1978 naar de Bijlmer Bajes, waardoor het bestaande complex vrij zou komen.

Op dat moment stonden er op dat hele kleine bijzondere gebied de volgende gebouwen: Het Huis van Bewaring, het gebouw van de Rechter Commissaris, Paradiso en het Kantongerecht. Aanvankelijk was het de bedoeling dat alle gebouwen zouden verdwijnen en het hele gebied in handen gegeven zou worden van project ontwikkelaars. Een van de bekendste projectontwikkelaars was Bouwes.

Gelukkig kwam er zeer veel verzet uit de directe omgeving (vooral horeca) toen de eerste plannen van Bouwes bekend werden: De bedoeling was globaal gesteld er kantoren te vestigen en een enkel hotel of winkel. Daarop ontstond de actiegroep “Bouwes bouw eens wat anders”.

De eerste reactie van de gemeentelijke overheid was: we behouden in ieder geval Paradiso en het gebouw waar nu De Balie is gevestigd. Daarna werd er ook opdracht gegeven om naar goede alternatieven te kijken.

Dit had grote financiële consequenties want er zouden al toezeggingen aan Bouwes gedaan zijn en dus volgend schadeclaims. Gefluisterd werd

dat het de gemeente Amsterdam toen tenminste 35 miljoen aan schadeclaims heeft gekost. Het verdere gevolg was dat er aan vier verschillende architecten/projectontwikkelaars de mogelijkheid werd geboden om met voorstellen te komen en binnen de opdracht stond ook: het moedergebouw van het Huis van Bewaring en de woningen moeten blijven (be-)staan. Paradiso en het huidige Balie gebouw waren al “gered”.

Als we nu rondlopen binnen dat gebied dan kunnen we onmiddellijk ontdekken dat er vier verschillende architecten aan het werk zijn geweest. En als we verder naar binnen gaan kijken dan ontdekken we dat er ook nog veel authentieke zaken van met name het Huis van Bewaring bewaard zijn gebleven. Ik noem

onder andere de ramen, het trappenhuis en de kamerindeling. Ik vind het dus heel leuk dat ik nog steeds mijn oude kamer herken.

Wat betreft de verdere interne bestemmingen/gebruikers: ons werd toen als directie gevraagd om mee te denken. Duidelijk was dat het ons er om te doen was om juist non-profit organisaties en/of culturele organisaties betaalbare ruimte aan te bieden binnen het complex. Hoe dat in detail verder is gegaan weet ik niet meer exact omdat ik in 1978 verhuisd ben naar de Bijlmer Bajes. Wat ik dus wel weet is dat het Max Euwe Centrum toen een van de gelukkige organisaties is geweest die ruimte kon verwerven. Ik was toen ook nog een “aankomend” directielid dus mocht me niet al “met alles” bemoeien.

GESCHIEDENIS VAN EEN SCHAAKBEELD

Een bijdrage van Peter de Leeuwe

Op de kaart van Nederland is Bunschoten/Spakenburg maar een klein vlekje.

Het schaakbeeld in Bunschoten / Spakenburg

Onbeduidend als men er niets te zoeken heeft. Een dapper initiatief nam een plaatselijk bouwbedrijf Visser en Hopman op zich; bevorderen van het schaken. Het bouwen van een toren

Het beeld in Wijk aan Zee

waarin de schaakvereniging “En Passant” nu eindelijk eens permanent onderdak zou krijgen. Want hoe gaat dat zo vaak? Een grote treurnis! Hoeveel schaakclubs zijn niet in de loop van de jaren van de ene plek naar de volgende verhuisd. Van veredelde fietsenhokken, kerken, bejaardenhuizen, scholen, gemeentehuizen en wat u verder kunt verzinnen aan locaties. In zo’n kleine gemeente als Bunschoten/Spakenburg zijn de noden gauw bekend van de schakers, ook zij moeten een nieuw onderkomen vinden. Het initiatief van dat bouwbedrijf Visser en Hopman was indrukwekkend. Ofschoon zij beiden geen schakers waren en dit ook niet wilden leren(!), zagen zij een sterk sociaal besef om schakers van alle leeftijden met elkaar te verbinden. Net zoals zij dit bevorderden voor bridgers en dammers. Met steun van de gemeente en het bouwbedrijf werd door leerling-metselaars en -bouwvakkers een toren gebouwd. Dus in de toekomst; schaken in de toren. In het hol van de leeuw. Of om Freud er bij te halen; schaken in de baarmoeder van Caïssa! Door over deze schaaktoren te lezen en vooral te zien in SchaakMagazine, nam ik contact op met het bouwbedrijf. Met zo’n unieke schaaktoren zou het toch aardig zijn deze te verbinden met een monumentaal bronzen schaakbeeld en buiten een plaats te geven. Het bouwbedrijf gaf zijn fiat voor dit idee. Een beeld is een signaal. Een herkenningspunt. Dat beeld zal overigens dit jaar nog versterkt worden door avondverlichting. Met de duidelijke herkenning, reeds van verre, aha.... dáár wordt geschaakt! Zo kon de combinatie toren en schaakbeeld extra verbinding krijgen. Als onderwerp nam ik uit de verhalen van Alice in Wonderland de ontmoetingen die Alice had met de praatgrage koningin, het paard en de koning. En wat wou Alice toch graag zelf ook koningin worden. Zwieren en rennen; de kracht van een

klein meisje kan heel, heel sterk zijn! Eigenwijs als zij is, tilt zij de koning op als teken dat de koning gerust kan opgeven!

Natuurlijk vond ik het mooi om via een klein ontwerp van Alice, tot een groot beeld te komen. Het laat zien dat een kleine gemeente een initiatief kan nemen om de denksporten in het algemeen te bevorderen. Daar tegenover is het treurig te melden dat de directie van het huidige Tata-toernooi, met zijn lange, lange internationale traditie niet wil inzien, begrijpen, aanvoelen hoe prachtig het zou zijn om ook daar een schaakbeeld te plaatsen. Het schaakdorp bij uitstek. Wat zou het prachtig zijn te zien hoe badgasten in de zomer beseffen en zien dat Wijk aan Zee een schaakdorp is! Een denkbeeldige stedenband tussen Wijk aan Zee en Bunschoten/Spakenburg. Wijk aan Zee doet me toch vaak denken aan het heldhaftige dorpje van Astrix en zijn vrienden wat altijd weer stand hield tegen de Romeinen. Regen, sneeuw, onweersbuien. Weer of geen weer, de schakers komen er in januari aan! Maar wie ziet eigenlijk dat kleine onooglijke schaakbeeldje staan voordat hij of zij binnenkomt in speelzaal? Het verhaal begon zo mooi en eindigt enigszins in mineur. Maar er zitten tenslotte aan een beeld meerdere kanten.

Guido de Romph maakte de foto van het beeld uit Bunschoten en Dennis Krassenburg van het beeld in Wijk aan Zee. Dennis merkte op: “Het beeld in Wijk aan Zee is toentertijd wel met enige scepsis ontvangen. De gelijkenis met een Duits oorlogskruis ligt namelijk nogal voor de hand....”

ACTIVITEITEN IN HET MEC

In september en oktober waren de eerste activiteiten in het MEC van dit seizoen, maar de maand november spande de kroon:

2 november	Cursus Trainer-1 (Schaakkaravaan)
5 november	Boekenbeurs
6 november	Trainingen clubschakers
9 november	Bijscholing schaakleraren (Schaakkaravaan)
10 november	Bezoek basisschool De Waaier
13 november	Vergadering bestuur
16 november	Schaakles bij het Euwetoernooi
18 november	Bezoek basisschool JP Coenschool

19 november	Lang leve de Koningin in City (Schaakkaravaan)
19 november	CinéMax
23 november	Training grootmeester Seirawan
23 november	Bezoek schaakclub Haren
23 november	Cursus Trainer-1 (Schaakkaravaan)
26 november	Bezoek schaakclub TRIO
27 november	Trainingen clubschakers
30 november	Training prijswinnaars school-schaak (SGA)

Ook in december gaat het druk worden, met als hoogtepunt de viering van ons 25-jarig jubileum op 9 december. Natuurlijk hopen we deze (actieve) lijn de komende jaren door te trekken!

CLUBBEZOEK

Steeds meer clubs bezoeken het MEC en terecht! We bieden de clubs een leuk en interessant programma. Het programma kan op maat worden gemaakt: een rondleiding door ons museum krijgen, kijken naar leuke schaakfilmpjes, een pittige museumquiz maken, spelen van aparte schaakvormen, oplossen van (kolderieke) schaakpuzzels, simultaan spelen, een schaaktraining krijgen of een (onderling) toernooi spelen. Indien gewenst kunnen we ook een lunch verzorgen.

Voor de jeugd hebben we speciale jeugdclips, diverse museumquizen, schaaktekeningen om in te kleuren, schaakpuzzels en -spelletjes op elk niveau. Daarnaast kunnen de kinderen leren schaken op de computer, training krijgen, partijtjes spelen en een simultaan of toernooi spelen.

Een club, school of groep kan ook buiten onze openingstijden het MEC bezoeken. Neem gerust contact op om een afspraak te maken.

De museumquiz: steeds weer een succes!

TATA-INSTUIF

Op zaterdag 28 januari 2012 organiseren we van 14.00-18.00 uur een "Tata-instuif". De bezoekers kunnen op een groot scherm de partijen van het Tata-toernooi volgen en op hun eigen

bord de partijen analyseren. Het MEC zal een paar sterke schakers uitnodigen die u, onder het genot van een hapje en een drankje, de partijen kunnen uitleggen. Gezellig en leerzaam!

CINEMAX

Vanwege de vele positieve reacties gaan we twee keer per jaar een filmmiddag organiseren. De volgende editie van CinéMax is zaterdag 14 april

2012 van 12.00 tot 16.30 uur. Het programma wordt later bekend gemaakt.

BOEKENBEURS

Op zaterdag 12 mei 2012 is onze halfjaarlijkse boekenbeurs. We zijn open van 11.00-14.00 uur.

Particulieren kunnen tot woensdag 9 mei een tafel reserveren: euwemec@xs4all.nl of 020-6257017.

BOEKEN EN RECENTE AANWINSTEN

Een bijdrage van Evert-Jan Straat

De volgende uitgaven ontving het MEC van uitgeverij New in Chess.

Yuri Averbakh: *Centre-Stage and Behind the Scenes. The Personal Memoir of a Soviet Chess Legend.* New in Chess, 2011. 268 pagina's. € 28,90

Na de Tweede Wereldoorlog kwam in de Sovjet-Unie een generatie naar voren die zo'n kwart eeuw de schaakwereld zou beheersen. Averbach, geboren in 1922, behoorde slechts enkele jaren tot de absolute wereldtop maar door zijn vele functies, zoals trainer, journalist, president van de Sovjet schaakfederatie en hoofdredacteur van twee belangrijke tijdschriften, was hij goed geïnformeerd over wat zich in de top van het Sovjetschaak afspeelde. Eind jaren '40 stond Averbach voor de moeilijke afweging of hij zou blijven werken aan het instituut, waaraan hij verbonden was of zich geheel aan het schaken zou wijden. Schaakmeesters en zijn ouders advi-

seerden hem zijn maatschappelijke carrière te laten prevaleren maar de medewerkers van het instituut leek het interessanter schaak-professional te worden. Averbach koos voor het laatste wat hem in staat stelde vele reizen naar het buitenland te maken. Hoogtepunten in zijn schaakcarrière waren zijn deelname aan het Kandidatentoernooi in Zürich 1953 en het behalen van de landstitel in 1954 voor Kortchnoi, Taimanov en Petrosjan. Schaken was tijdens de Koude Oorlog een staatszaak en niets werd aan het toeval overgelaten om er voor te zorgen dat een Sovjetspeler de overwinning zou behalen. Bij de beschrijving van de intriges tijdens het Kandidatentoernooi in Boedapest 1950 en Curaçao 1962 is Averbach niet altijd volledig maar dankzij noten van vertaler Steve Giddins krijgt de lezer aanvullende informatie. Averbach is een man met vele contacten en dat stelt hem in staat verhalen te vertellen over 'de oude garde', spelers als Rabinovich en Romanovsky, die nog aan het beroemde

toernooi in Moskou 1925 hebben deelgenomen. Alle wereldkampioenen, van Botwinnik tot Kasparov, komen ter sprake maar ook spelers, die in het Westen minder bekend zijn. Dat maakt deze memoires afwisselend en buitengewoon boeiend. Ongetwijfeld had Averbach nog veel meer kunnen vertellen maar ook nu krijgt de lezer een goed tijdsbeeld van het rijke maar harde schaakleven in de Sovjet-Unie.

New in Chess Yearbook 100. New in Chess, 2011.

303 pagina's. € 26,95

Ter gelegenheid van deze mijlpaal zijn naast de vaste rubrieken een aantal extra's toegevoegd. Garry Kasparov opent met een speciale bijdrage over de Zaitsev-variant van het Spaans. Aan een aantal vaste medewerkers worden enkele vragen gesteld zoals: 'Welke rol heeft het Jaarboek in uw leven gespeeld?' Recensent Glenn Flear heeft een top-20 van interessante openingsboeken samengesteld. Zijn top-3 luidt: 1. Avrukh: *Grandmaster Repertoire Vol. 1*, 2. Sakaev: *An Expert's Guide to the 7.Lc4 Grünfeld*, 3. Moskalenko: *The Flexible French*. Er is een prijsvraag uitgeschreven met een hoog NIC Yearbook gehalte. Wie deze vragen wil beantwoorden, zal alle jaarboeken tot zijn beschikking moeten hebben. Tenslotte heeft René Olthof zich beziggehouden met nieuwtjes en hij verklaart 64.Kd5! tot het ultieme nieuwtje van alle tijden! Veel lof verdient supervisor René Olthof, die met zijn tomeloze inzet de medewerkers van het jaarboek steeds weer weet te enthousiasmeren.

Andrey Obodchuk: The Four Knights Game. New in Chess, 2011. 238 pagina's. € 19,95

Sommige openingen leiden decennialang een sluimerend bestaan. Rond 1910 werd in het Vierpaardenspel, 1.e4 e5 2. Pf3 Pc6 3. Pc3 Pf6 4. Lb5 door Rubinstein met succes de zet 4...Pd4 geïntroduceerd. Door deze vondst raakte het Vierpaardenspel uit de gratie en het duurde tot

begin jaren '90 voordat deze opening weer in de belangstelling kwam. De auteur zet in dit degelijke werk de huidige stand van zaken uiteen en concludeert dat er nog heel wat te onderzoeken valt, als beide partijen bereid zijn zich op de scherpe varianten in te laten. Over het befaamde Belgradogambiet (1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Pc3 Pf6 4.d4 exd4 5.Pd5) toont Obudchuk zich minder enthousiast. De zwartspeler kan zich op onverzichtelijke varianten inlaten (5...Pxe4!) maar ook rustiger voortzettingen leiden tot bevredigend spel. Op grootmeesterniveau wordt deze variant vrijwel niet meer gespeeld.

Van uitgeverij Tirion ontvingen wij: Hans Böhm & Yochanan Afek: *Wij presenteren... DE TOREN.*

De Fontein/Tirion, 2011. 143 pagina's. € 17,95

Böhm en Afek met daarvoor de laatste drie voorzitters van het MEC: Fred Teeven, Jan Nagel en Eric Smaling (foto Serge Ligtenberg)

In het tweede deel van deze serie staat de toren centraal. Zoals de pion de ziel van het spel is, zo zijn de torens de belangrijkste steunpilaren. Het boek begint met een korte uiteenzetting over de ontstaansgeschiedenis van het schaakspel en van de toren in het bijzonder. Vervolgens worden zestig verschillende thema's behandeld van 'mat achter de paaltjes' tot 'de lachende toren'. Per thema worden vier voor-

beelden gegeven, die komen uit de toernooipraktijk of uit de wereld van de studies. De opgaven variëren van kort maar krachtig tot behoorlijk ingewikkeld. Een leuk boek om met de feestdagen cadeau te geven.

R. Brunia en C. van Wijgerden: *Lekker schaken. Stap 1 tot en met 5.* De Fontein/Tirion, 2011. € 9,95 per deel.

Deze methode leert – niet alleen – de jeugd volgens een uitgeknipte opbouw de basisprincipes van het schaakspel. Wie deze vijf stappen heeft doorgenomen, wordt aangeraden veel te gaan spelen om de verworven kennis in praktijk te brengen. Van harte aanbevolen!

Albert Loon & Dr. Max Euwe: *Oom Jan leert zijn neefje schaken.* De Fontein/Tirion, 2011. 131 pagina's. € 9,95
Oom Jan is 75 jaar geworden en is voor de dertigste keer herdrukt.

Uit Duitsland kregen we: Dagobert Kohlmeyer/Jerzy Konikowski: *Von Schachgiganten lernen.* Joachim Beyer Verlag, 2011. 251 pagina's. € 24,80

Voor deze uitgave hebben de auteurs van tien topspelers namelijk Anand, Kramnik, Topalov, Carlsen, Aronian, Polgar, Ivanchuk, Shirov, Leko en Ponomarev tien partijen geselecteerd, die met een overzicht van hun schaakcarrière worden ingeleid. Interessant zijn de korte portretten van Yusupov, waarin hij hun sterke kanten opnoemt en een enkel punt dat zij misschien zouden kunnen verbeteren. De meeste partijen zijn spektakelstukken, die een groot publiek zullen aanspreken. Opmerkelijk is dat ook een aantal rapidpartijen uit het Ambertoernooi zijn opgenomen. De analyses zijn zo samengesteld dat een brede kring van clubschakers er iets van kan leren.

Een bijdrage van Rob van Haastere

Paul van der Sterren: *Zwart op Wit, vertaald uit het-Pe5xf7!?* New in Chess, 2011, 496 pagina's, € 29,90

Paul van der Sterren

Na het voltooien van de driedelige serie "De wereld van de Schaakopening" heeft Paul van der Sterren zich gericht op zijn autobiografie als schaker. Het resultaat is een omvangrijk boek waarin hij op zeer openhartige wijze verslag doet van zijn carrière. Vaak zijn biografieën opsommingen van de mooiste partijen en prestaties van de schaker in kwestie, zo niet dit boek. Natuurlijk komen ook zijn talloze hoogtepunten aan bod maar wat dit boek uniek maakt zijn de vele verliespartijen, die niet weggemoffeld worden. Het is een verademing om ook eens de andere kant belicht te zien. Vooral de teleurstellingen zijn zeer herkenbaar voor vele schakers/sporters en maakt het boek erg toegankelijk voor alle niveaus. Het is uit het hart geschreven en laat ook alle twijfels zien die de auteur heeft gehad tijdens zijn klim naar de top. Een heerlijk boek, ieder hoofdstuk begint met een fraai citaat dat naast alle verhalen en gemoedstoestanden alleen al meer dan het lezen waard is.

Al met al geeft het boek een fascinerende kijk in de wereld van Paul van der Sterren. Prettig geschreven met veel anekdotes, partijfragmenten, humor en zelfspot. Een absolute must voor alle schaakliefhebbers.

SCHAAKKARAVAN

Ons grote schoolschaakproject loop eind 2011 af. We zijn bezig met de laatste lessen op scholen en op 7 december liep de laatste trainerscursus af. De vertoning van Lang leve de koningin op zaterdag 19 november was wederom een succes: een goed gevulde zaal kinderen, ouders en grootouders genoot van deze succesvolle schaakfilm.

Scholen waar schaken een vast onderdeel van de activiteiten is geworden, hebben van ons een groot schaakspel cadeau gekregen. Tenslotte hebben we onze ervaringen en aanbevelingen gebundeld in een boekje, dat begin december verschenen is. Geïnteresseerden kunnen het aanvragen bij het MEC.

MUSEUM

Begin december hebben we een tentoonstelling over 25 jaar MEC ingericht. Met behulp van foto's, publicaties, artikelen, attributen, beeld- en geluidmateriaal blikken we terug op de historie van het MEC en de Schaakacademie. Tot mei 2012 te zien in ons museum.

We gaan in mei 2012 een tentoonstelling over het befaamde toernooi Curaçao 1962 inrichten. Het is dan precies 50 jaar geleden dat dit toernooi gespeeld werd. In de volgende Nieuwsbrief meer informatie hierover.

CANON SCHAAKSITE

Op de Euweborrel van december 2010 maakten wij de uitslag van onze schaakcanon bekend. Daar werd tevens aangekondigd dat www.schaaksite.nl een veel uitgebreidere canon in 2011 op haar site zou publiceren. Schaakjournalist Johan Hut heeft inmiddels al 55 vensters geschreven en er volgen nog 9 vensters. In de canon van het MEC komen

louter personen voor. De insteek van Schaaksite is veel breder. Zo zijn er onder andere vensters over toernooien, bonden, tijdschriften, schrijvers, bestuurders, schaakverenigingen, journalisten, arbiters, compositieschaak en de KNSB-competitie. Een kijkje op Schaaksite.nl is een must voor elke schaakliefhebber!

EUWETOERNOOI

In november werd het Euwetoernooi in de openbare bibliotheek Amsterdam gespeeld en velen dachten dat het MEC de organisator was. Ook KNSB-bestuurslid Jan Stomphorst was op het verkeerde been gezet, zoals hij in zijn speech bij de opening bekende:

“Een paar maanden geleden vertelde Eric de Winter mij op een vergadering van de OSBO over de Euwevierkampen en ik associeerde dat

onmiddellijk met het Max Euwe Centrum en belde de volgende dag met het Bonds bureau om te vragen waarom ik dit nog niet wist. Daar had men net het bericht binnen gekregen en enige tijd later de uitnodiging. Maar nog steeds was mij niet duidelijk door wie het nu georganiseerd werd. Uiteindelijk kon één van de comitéleden mij uit de droom helpen hoe het nu eigenlijk zat. Toen Euwe in 1976 vijfenzeventig jaar werd, kreeg hij een cadeau aangebo-

den en een vierkamp, de eerste Euwe-vierkamp waar Karpov, Olafsson, Browne en onze eigen Jan Timman aan mee deden. De hele stad Amsterdam en Nederland vierde dit mee. Het geld, dat hij als cadeau had gekregen, ging in een stichting.”

Daarnaast stortte Euwe de laatste jaren van zijn leven zijn inkomsten van simultaans, lezingen en schaken (Euwe speelde tot zijn dood mee in Volmac/Rotterdam) in dat fonds. Na zijn overlijden vormden Henk Wille, Fridrik Olafsson en Ineke Bakker het stichtingsbestuur. Het geld van de stichting moest worden gebruikt ter stimulering van het schaken met speciale aandacht voor de jeugd en vrouwen. De stichting werkte lang in de luwte, maar in 2007 en 2008 werden er Euwe stimulanstoernooien gehouden in Arnhem en Brazilië. Het toernooi in Brazilië had uiteraard te maken met het feit dat Herman van Riemsdijk inmiddels in het bestuur zat. De andere bestuursleden van de Stichting Euwe / Euwe Foundation (SEEF) zijn Thomas van Beekum, Eric de Winter en Eveline Dirksen.

GASTENBOEK

Een bijdrage van Cor ten Woude

Het MEC heeft in november de 69.000ste bezoeker mogen begroeten sinds de opening in 1986. Hieronder weer enkele reacties in ons gastenboek.

Ein sehr schönes kleines Museum, dem, Spiel des Könige” durchaus angemessen.
Fransiska Schums

Onder de indruk van het Duitse schaakspel
Hans en Romein van Brandwijk

Een mooi en gezellig schaakcentrum waar je

Eveline Dirksen bij de opening van het Euwetoernooi

Het toernooi in Amsterdam was het laatste toernooi van de SEEF, aangezien het geld nu op is. Er waren in Amsterdam twee dubbelronddige vierkampen met in beide twee mannen en twee vrouwen. Groep A werd gewonnen door Zhoaqin Peng (3½ uit 6) voor Fridrik Olafsson en Pia Cramling (3) en Paul van der Sterren (2½). Groep B was een prooi voor Robin van Kampen (4½). Hij liet Monika Socko (4), Stuart Conquest (2) en Ketevan Arakhamia-Grant (1½) achter zich.

hartelijk wordt ontvangen. De moeite waard!
Geert Kloppenburg

Thank you for the tour of your chess castle!
Kevin W.

Thank you for being so nice for the children.
Hope to come again
Nadav from Israël

Very interesting! A great tribute to the ultimate strategy challenge.
Vince Weir, Toronto Canada

Lovely museum on behalf of the great Euwe.

Thank you for your kindness.
Andrew from London

Much thanks for your friendly and interesting explanation. Excellent museum and my book is one of the exhibits!

John Saunders, Editor Chess Magazine England

Ik vond het een plezante middag. Erg informatief allemaal! Ik heb vooral genoten van de mooie schaakspellen, maar het beste aan dit Euwe Centrum zijn toch echt de mensen. Ik heb twee korte maar leuke partijen kunnen spelen en rondgeleid worden is altijd beter dan alles zelf moeten uitzoeken.

Bedankt daarvoor.

Hartstikke bedankt voor de geweldige rondleiding, geduld en gastvriendelijkheid / vrijheid Ik ben enthousiast!

Leuke rondleiding, gastvrij en nog veel schakers en ook oude schaakboeken.

Mis wel de collectie schaakspellen... Harry

We zijn heel plezierig rondgeleid door dit

centrum. De belangstelling voor het schaken moet doorgaan. Dit centrum helpt daaraan mee!
Herman en Inge van Scherrenberg

Very kind people, exhibition with great love for detail – the Dutch love chess!

Oliver Reeh

Merci pour cette visite passionante guide par un passionne!

Deux francais en balade sous un ciel pluvieux qui ressemble estrangement a celui qui les recouvre dans leur region marnaise!

Jerie?

Leuk om weer eens in de Russische schaaktijdschriften te mogen bladeren.

Joan Chewing

Eindelijk, na 3x in het weekend nu toch open.

Bedankt voor de rondleiding. Wat een historie, heerlijk de zwart-wit foto's

K.S. Cheung Nijmegen?

Nice to meet Max Euwe and the people that knows his history

Clara en Jonathan from Spain Good wishes!

Dit keer een brief van Max Euwe die hij – waarschijnlijk – vlak na de Tweede Wereldoorlog heeft geschreven.

15 jaar

Ja toen ik 15 was, dat is heel lang geleden. Dat was midden in de oorlog. Jullie denken nu natuurlijk aan deze laatste oorlog, nee dat was de vorige die van 14-18. Vijftien jaar worden was voor mij een hele gebeurtenis en wel om een zeer speciale reden. De zaak is namelijk zo, dat ik al erg jong met schaken ben begonnen. En ik wilde al heel gauw lid van een schaakclub worden. In die tijd bestonden er niet zoals nu, schaakclubs voor jongens en meisjes, jeugdverenigingen, maar het waren allemaal clubs voor grote mensen, voor volwassenen. De enige jeugdclub die bestond en waarvan ik op mijn elfde lid ben geweest, was geen lang leven beschoren en dus moest ik wel na de liquidatie naar iets groters omkijken.

Nu waren de schaakverenigingen in die tijd helemaal niet zo happig op jonge leden. Jongens horen niet in schaakclubs, ze moeten hun huiswerk maken, boodschappen doen en vooral vroeg naar bed. Deze argumenten werden in aanwezigheid van het slachtoffer zelf openlijk te berde gebracht. Maar er was nog een andere reden en nu ik zelf tot de ouderen behoor kan ik daar de ouderen achteraf geen ongelijk in geven. Die jongens, die in een grote club willen, hebben in het algemeen een zekere aanleg, een begaafdheid voor het schaken zodat helemaal niet is uitgesloten, dat een van de ouderen tegen hen het onderspit moet delven. En nu gaat het niet om het verliezen, een schaker kan wel tegen zijn verlies, maar het gaat er om hoe hij verliest. De manieren van zo'n jongen zijn nog niet zo gepolijst, hij mist alle tact. Als hij zijn tegenstander mat zet, gebeurt dat met een grote klap om het bord. En het mat dat hij uitroept is voldoende om de hele zaal in alarm te brengen. Met een rood hoofd moet dan het matgezette slachtoffer allerlei goedbedoelde raadgevingen van

De jonge Max Euwe (l) met tante Koos en oom Kees

clubgenoten in ontvangst nemen, zoals “zou je de loop van de stukken niet nog eens doornemen” of “heb je er nog aan gedacht, om het schaken voorgoed op te geven?” Kortom de jongeren zorgen er zelf voor, dat de animo om hen op te nemen, niet bijster groot is. Ik had daardoor moeite genoeg om onder dak te komen, maar nadat ik twee blauwtjes had gelopen vond ik ten slotte de A.S.C. bereid om mij te aanvaarden. Ik was toen ruim twaalf jaar, maar er werden dan ook een paar speciale bepalingen voor mij gemaakt. Gewoon lid kon ik natuurlijk niet worden. Pas met mijn vijftiende zou ik voor vol worden aangezien. En nu begrijpen jullie wel, wat voor mij die vijftiende verjaardag heeft betekend. Een echt volwaardig lidmaatschap in een club van grote mensen.

UIT DE OUDE DOOS

In deze rubriek staan we stil bij bijzondere issues uit het verleden. Met name in ons eigen archief vinden we regelmatig artikelen, foto's of attributen die we graag aan een groter publiek willen tonen. Uiteraard zijn bijdragen van anderen ook welkom.

SCHENKINGEN EN DONATIES

Ook de afgelopen tijd hebben we weer enkele bijzondere schenkingen gehad. Want zien we op de onderstaande foto niet Sinterklaas?

Een sterk schakende Sinterklaas

Elly Zeeman, links op de foto, schonk ons deze foto van de Goedheiligman, die elk jaar deze rol vertolkte op haar Meisjeslyceum. In het krantenartikel bij deze foto uit december 1953 stond de volgende passage: "Het was maar goed dat de Dienst der Plantsoenen niet in de buurt was, want de honderden meisjes renden als losgeslagen veulens door de brede berm langs de Reinier Vinkeleskade. Alwéér geen wonder. Herkenden zij in de Sint niet de gelaatstrekken en de lange gestalte van een hunner geliefdste

leraren, die buiten zijn school misschien nog veel beroemder is dan daarbinnen: dr. Euwe?"

"Van Pieter Los uit Amsterdam kregen we een sportplaatje van Euwe uit 1949-1950. Het is een voorloper van de vandaag de dag zo populaire voetbalplaatjes. De plaatjes van tekenaar Bob Uschi waren te verkrijgen bij De goede winkel en een deel van de opbrengst kwam ten goede aan het Rode Kruis. In totaal waren er 150 plaatjes van toenmalige sporters, waaronder Jan Los, de vader van Pieter die bij Ajax speelde."

Max Euwe op het sportkaartje

SPONSORING TALENTENPLAN

Managementboek.nl heeft besloten om te stoppen als sponsor van ons talentenplan. Hoewel we dit betreuren, danken we Kees Visser en Managementboek.nl hartelijk voor de ondersteuning de afgelopen jaren.

Door de sponsoring van Managementboek

en Deloitte konden we in mei 2010 de Max Euwe Matches organiseren, waarin een vijftal jeugdtalenten (Anish Giri, Robin van Kampen, Benjamin Bok, Lisa Schut en Anne Haast) het opnam tegen sterke grootmeesters. Daarnaast heeft Managementboek enkele trainingsstages van Anish Giri gesponsord.

SPONSOREN

De activiteiten van het MEC worden mogelijk gemaakt door: de Koninklijke Nederlandse Schaakbond, de gemeente Amsterdam, de Vrienden van Euwe, Sequoia, schenkingen en bijdragen van onze donateurs.

Ook krijgt het MEC (im)materiële steun van: Deloitte, Holland Casino, Nederlandse Gasunie, New

in Chess, Ondernemingsvereniging Max Euweplein, PriceWaterhouseCoopers, Schaak & Go winkel Het Paard, Managementboek.nl en diverse uitgeverijen.

Bedrijven die activiteiten van het MEC willen sponsoren zijn van harte welkom!

VRIENDEN VAN EUWE

Het MEC is blij met de Vrienden van Euwe die er nu al zijn. Toch hopen we dat meer lezers zullen overwegen om Vriend van Euwe te worden. Voor een gezonde exploitatie van het MEC zijn echter meer vrienden nodig.

Wilt u het meehelpen om het MEC van een gezonde financiële basis te voorzien? Neem dan contact op met het MEC of kijk of onze website, button "steun ons".

VRIENDENLOTERIJ: ONDERSTEUN HET MEC!

We hopen dat er meer lezers van de Nieuwsbrief het MEC willen ondersteunen via de Vriendenloterij. Als u meedoet aan deze loterij, dan komt de helft van uw inleg ten goede aan het MEC. Op onze site (www.maxeuwe.nl/steun) kunt u een deelnameformulier downloaden.

Ongetwijfeld zijn er veel lezers die al meespelen in de Vriendenloterij. In dat geval kunt u heel

eenvoudig aangeven dat u voor het Max Euwe Centrum wilt spelen, zodat de helft (!) van uw inleg aan het MEC ten goede komt. Bel de klantenservice (0900-3001400) en meldt dat u voor de stichting Max Euwe Centrum wilt spelen. Het kost enkele minuten van uw tijd, maar u ondersteunt het MEC voor vele jaren.

Doen!

DONATEURS

We zijn zeer blij dat onze donateurs het MEC in 2011 zo gul hebben ondersteund. Het MEC heeft tot nu toe bijna € 16.000 mogen ontvangen. Een record voor de laatste jaren!

Er zijn nog donateurs die hun bijdrage voor 2011 niet hebben overgemaakt. We hopen dat u dat alsnog doet. U vindt een herinneringsbrief bij deze Nieuwsbrief.

WEBSITE

We plaatsen regelmatig informatie over Euwe en onze activiteiten op onze site. Daarnaast is er ook een MEC-tube (www.youtube.com/user/MaxEuweCentrum), ons eigen kanaal voor filmpjes op Youtube.

Op de site van de Schaakkaravaan (www.schaakkaravaan.nl) staan steeds meer downloads naar aanleiding van onze ervaringen met het project.

OPENINGSTIJDEN

Het MEC is dinsdag tot en met vrijdag en ook alle eerste zaterdag van de maand van 12-16 uur geopend. Voor groepen (schaakclubs!) kan

het MEC - in onderling overleg - ook op andere momenten bezocht worden.

VRIJWILLIGERS

Zonder de inzet van vrijwilligers had het MEC nooit kunnen draaien. In het artikel over 25 jaar MEC zijn al diverse vrijwilligers genoemd en geroemd, maar er waren natuurlijk veel en veel meer vrijwilligers in de afgelopen 25 jaar:

Jeroen Dijkstra, Jan-Willem ter Avest, André Haacke, Rein Dijk, Henk Vinke, Piet van der Horst, Fred Verbeek, Tjoen Oei, Henk Leeners, Henna van Keulen, Arno Houthuijzen, Jaap Pauptit, Nicole van Overmeir, Wim Vijvers, Tony van Dijk, Sam Sival, Hans Kok, Arno Bezemer, Bert Kenbeek, Frank London, Jürgen Vijfschaft, Lot Zwolsman, Prosper Verwilligen, Carolien Lesger, Leo Oomens en Ger Hageman.

Ook al onze bestuurders zetten zich belangeloos in voor het MEC. Naast de reeds genoemde bestuurders zijn dat: Noach, Bouman, Piket, Hamers,

Loewenthal, Meijer, Haasbroek, Oud, Sterrenburg, Valk, Krijns, Riemens, Visser, Van Harn, Van Hengel, Oomens, Van den Berg en Stam.

Momenteel hebben we een leuke en goede groep vrijwilligers die allen vanuit hun eigen specialiteit actief zijn voor het MEC. Sommigen zijn onregelmatig op het MEC aanwezig zoals Arno Bezemer (administratie), Aleks Warnica (webmaster), Liesbeth van den Berg (gastvrouw op zaterdag), Gerda Visser (eindredactie Nieuwsbrief) en Martin Steunebrink (algemeen). De vrijwilligers die wekelijks op het MEC aanwezig zijn, kunt u zien op pagina 35.

Namens het MEC: allemaal bedankt!

Dinsdag: Rob van Haastere, Evert-Jan Straat en Cor ten Woude

Woensdag: Cor ten Woude en Alex Koelewijn

Donderdag: Evert-Jan Straat, Clemens Koster en Alex Koelewijn.

Vrijdag: Ron Nep, Remco Hillebrandt, Lorena Zevedei en Cor ten Woude

MEC - KALENDER

De komende maanden staan de volgende activiteiten op het programma:

Zaterdag **Eerste zaterdag van de maand: MEC geopend**
7 januari

Zaterdag **Tata-instuif** (live volgen van partijen Tata)
28 januari

Zaterdag **Eerste zaterdag van de maand: MEC geopend**
4 februari

Woensdag **Training** van grootmeester **Robin Swinkels**
15 februari

Zaterdag **Eerste zaterdag van de maand: MEC geopend**
3 maart

Woensdag **Training** van grootmeester **Artur Jussupow**
7 maart

Zaterdag **Eerste zaterdag van de maand: MEC geopend**
7 april

Zaterdag **CinéMax** (halfjaarlijks filmmiddag)
14 april

Woensdag **Training** van grootmeester **Matthew Sadler**
18 april

Zaterdag **Eerste zaterdag van de maand: MEC geopend**
5 mei

Zaterdag De halfjaarlijkse **boekenbeurs** van 11.00-14.00 uur
12 mei

Zaterdag Ons jaarlijkse **pleinfestival**
30 juni

Kijk op www.maxeuwe.nl voor meer informatie over deze activiteiten.